

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku

Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava za
osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na
Ekonomskom fakultetu u Osijeku
u akademskoj godini 2017./2018.

Osijek, 29. svibnja 2018. godine

Uvod

Sukladno *Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazov* Ekonomski fakultet u Osijeku uspostavio je unutarnji sustav osiguravanja i unaprjeđenja kvalitete, koji podliježe periodičnom unutarnjem i vanjskom vrednovanju. Unutarnji sustav osiguravanja i unaprjeđenja kvalitete predstavlja *sustav mjera i aktivnosti kojima predmeti vrednovanja osiguravaju svoju odgovornost za učinkovitost i ostvarivanje kvalitetnih ishoda obrazovnih i znanstvenih aktivnosti*².

Unutarnja prosudba sustava kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku usklađena je sa *Standardima i smjericama za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area)*. Cilj unutarnje prosudbe je utvrditi "*stvarno stanje djelovanja sustava za osiguranje kvalitete, te njegovu usklađenost sa zahtjevima u dokumentima za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete*"³.

Unutarnja prosudba sustava osiguravanja kvalitete provodi se jednom godišnje na inicijativu Povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete, te Ureda za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete. Periodičnu unutarnju prosudbu sustava kvalitete provodi Povjerenstvo koje imenuje Dekan, a čine ga predstavnici znanstveno-nastavnog osoblja, administrativnog osoblja, studenata i vanjskih dionika.

Dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, izv.prof.dr.sc. Boris Crnković 5. veljače 2018. godine donio je Odluku o imenovanju Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku u akademskoj 2017./2018. godini.

Dana 15. ožujka 2018. godine održan je sastanak članova Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava unaprjeđenja i osiguranja kvalitete za akademsku godinu 2017./2018. s predstavnicom Ureda za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete i ujedno članicom Povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete, gdje su članovi Povjerenstva za unutarnju prosudbu upoznati s načinom provedbe prosudbe te vremenskim planom realizacije pojedinih faza unutarnje prosudbe.

---

¹Narodne novine 45/09

²"Kvaliteta u znanosti i visokom obrazovanju predstavlja višedimenzionalan i dinamičan koncept u kojem se naglasak stavlja na udovoljavanje općeprihvaćenim standardima i očekivanjima društva u cjelini uz težnju ka stalnom unaprjeđenju svih procesa i njihovih ishoda." Izvor: Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, članak 2., NN 45/09

³ Priručnik za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, 2015. <http://www.efos.unios.hr/wp-content/uploads/2013/05/Priručnik-za-osiguranje-i-unaprjeđivanje-kvalitete-na-EFOS.pdf> (preuzeto 12.05.2018.)

U narednom razdoblju, a zaključno s 29. svibnjem 2018. godine proveden je postupak unutarnje prosudbe. Proces prosudbe uključivao je prikupljanje i analizu dokumentacije, intervju s predstavnicima dionika sustava za kvalitetu, te izradu Izvješća Povjerenstva koje po svojoj strukturi prati i analizira *Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja*:

- Standard 1*   *Politika osiguravanja kvalitete*
- Standard 2*   *Izrada i odobravanje programa*
- Standard 3*   *Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta*
- Standard 4*   *Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje*
- Standard 5*   *Nastavno osoblje*
- Standard 6*   *Resursi za učenje i podrška studentima*
- Standard 7*   *Upravljanje informacijama*
- Standard 8*   *Informiranje javnosti*
- Standard 9*   *Kontinuirano praćenje i periodička revizija programa*
- Standard 10* *Periodičko vanjsko osiguravanje kvalitete*

Tijekom provođenja postupka prosudbe Povjerenstvo unutarnju prosudbu je koristilo sljedeću dokumentaciju: Statut Ekonomskog fakulteta u Osijeku, Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Strategiju razvoja kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, Priručnik za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja, te Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Na sastanku održanom 28. svibnja 2018. godine, članovi Povjerenstva za unutarnju prosudbu raspravili su i usuglasili se oko rezultata provedene unutarnje prosudbe i preporuka, na temelju čega je finalizirano Izvješće Povjerenstva.

U nastavku Izvješća prikazani su rezultati prosudbe, prema Europskim standardima i smjericama (Standard 1 – 10), te preporuke za unaprjeđenje kvalitete nastavnih i znanstvenih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu u Osijeku nastalih kao rezultat provedene analize.

Standard 1: Politika osiguravanja kvalitete

---

doc.dr.sc. Ivana Fosić

“Visoka učilišta moraju imati politiku osiguravanja kvalitete koja je javno dostupna i dio njihovog strateškog upravljanja. Unutarnji dionici tu politiku trebaju razvijati i provoditi putem odgovarajućih struktura i procesa i pritom uključivati i vanjske dionike.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku sustav upravljanja kvalitetom uveden je sukladno Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/2009), Standardima i smjernicama za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja, te zahtjevima ISO 9001 norme.

Ustrojbene jedinice sustava za osiguranje kvalitete na Fakultetu su:

- Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete, osnovan 1. siječnja 2014. godine
- Povjerenstvo za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete.⁴

Interni sustav osiguravanja kvalitete obuhvaća kontinuirano praćenje i analiziranje promjena u okruženju i u skladu s tim prilagođavanje aktivnosti, strateških ciljeva i postupaka pri ostvarivanju misije i vizije Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Odgovornost Uprave Fakulteta je osiguranje i unaprjeđenje kvalitete te njeno provođenje na svakom mjestu rada i području djelovanja. U skladu s navedenim, Uprava vodi računa o razvoju i kvaliteti studijskih programa i alociranju potrebnih resursa, te osigurava unaprjeđenje ljudskih kapaciteta koji jamče visoku kvalitetu obavljanja znanstvene i nastavne djelatnosti. Uprava vodi računa i o standardu studenata i osiguravanju podrške studentima, sustavu komuniciranja i informiranja javnosti. Važan segment vođenja Fakulteta je osiguravanje podrške nastavnom osoblju u znanstveno-istraživačkom radu, kao i sustavni razvoj domaće i međunarodne suradnje.

Tri glavna strateška pravca razvoja kvalitete Ekonomskog fakulteta u Osijeku su:

1. Unaprjeđenje sustava osiguravanja kvalitete u svim područjima djelovanja na razini Ekonomskog fakulteta u Osijeku,

---

⁴Od veljače 2018.g. Povjerenstvo djeluje u sastavu: izv.prof.dr.sc. Sunčica Oberman Peterka, predsjednica Povjerenstva; izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić, član; doc.dr.sc. Aleksandar Erceg, član; Adela Has, mag.oec., član; Ivona Adrić, studentica, član; Ivan Sarić, dipl.iur., Hrvatska udruga poslodavaca, član; Beba Madunović, dipl.oec., Hrvatski zavod za zapošljavanje, član.

2. Sustav osiguravanja kvalitete Ekonomskog fakulteta u Osijeku dovesti do razvijene faze prema nacionalnim kriterijima i standardima vrjednovanja,
3. Poticanje razvoja kulture kvalitete koja podržava izvrsnost u svim aspektima djelovanja Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete zajedno s Povjerenstvom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete radi na uspostavi formalno-administrativnog okvira za sveobuhvatni sustav osiguravanja kvalitete u koji su aktivno uključeni različiti dionici Fakulteta.

S ciljem prepoznavanja, zadovoljavanja i poboljšanja zahtjeva i potreba studenata, te ostalih korisnika usluga Fakulteta - poslodavaca, tržišta rada, gospodarstva u cjelini, razvoja znanosti i trendova u obrazovanju i edukacijama, Fakultet kontinuirano radi na unaprjeđivanju sustava osiguravanja kvalitete.

Ekonomski fakultet u Osijeku u proteklom razdoblju je pristupio izradi i usvajanju brojnih dokumenata kao što su:

- Politika kvalitete
- Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku
- Plan rada povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete za akademsku godinu 2017/18.
- Priručnik za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku
- Poslovnik za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete,
- Mape poslovnih procesa
- Politika upravljanja kontinuitetom poslovanja
- Strategija razvoja kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku
- Priručnik za studente s invaliditetom na Ekonomskom fakultetu u Osijeku
- Implementacija ISO 22301 na EFOS-u u sklopu projekta HKO u stručnim studijskim programima poduzetništva (BCM Business Continuity Management – sustav upravljanja održivim (kontinuiranim) poslovanjem organizacija), gdje je vidljivo da se implementiranjem sustava smanjuje mogućnost za prekid poslovanja iz razloga obrade potencijalnih rizika,
- Izvješće o uspješnosti provedbe studijskih programa.

Ekonomski fakultet u Osijeku sustavno prikuplja podatke o svojim procesima, resursima i rezultatima što je vidljivo vrednovanjem kvalitete koje se provodi:

- Unutarnjom prosudbom sustava kojom se svake godine prosuđuje učinkovitost i funkcioniranje sustava osiguranja kvalitete, a provodi je neovisno povjerenstvo Fakulteta za unutarnju prosudbu sustava osiguranja kvalitete,
- Sveučilišnom i internom studentskom anketom kojom se prati kvaliteta nastavnog i obrazovnog procesa, te se prati zadovoljstvo studenata kvalitetom usluga studentskih službi, te

- Povjerenstvo za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete zajedno s Uredom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete planira sustav upravljanja kvalitetom kroz plan rada koji se donosi početkom akademske godine, te se krajem akademske godine realizacija tog plana podnosi Fakultetskom vijeću.

Prikupljene podatke Ekonomski fakultet u Osijeku koristi za učinkovito upravljanje, unaprjeđivanje svojih aktivnosti i daljnji razvoj. Promicanje kvalitete ima za cilj dostići visoke standarde kvalitete svih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Rezultati implementiranog sustava kvalitete vidljivi su vanjskim i unutarnjim dionicima u obrazovnom procesu koji su uključeni u rad sustava za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Dovršiti izradu dokumenta Strategija Ekonomskog fakulteta u Osijeku

Standard 2: Izrada i odobravanje programa

---

izv.prof.dr.sc. Mirela Alpeza

“Visoka učilišta moraju imati postupke za izradu i odobravanje svojih studijskih programa. Oni moraju biti izrađeni tako da ispunjavaju postavljene im ciljeve, uključujući i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije koje se dodjeljuju temeljem programa treba jasno opisati i predstaviti, pozivajući se na odgovarajuću razinu nacionalnog kvalifikacijskog okvira za visoko obrazovanje, pa time i na Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja.”

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Ekonomski fakultet u Osijeku ima razvijene formalne mehanizme za periodične provjere i praćenje svojih studijskih programa i kvalifikacija. Cilj ovih mehanizama je omogućiti fleksibilnost i stalno osuvremenjivanje studijskih programa i kvalifikacija, uvažavajući pritom pravila o vrednovanju izmjena i dopuna studijskih programa.

U akademskoj 2017./2018. godini u području izrade i odobravanja programa realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Izrada novog studijskog programa poslijediplomskog specijalističkog studija Digitalni marketing, te upućivanje na odobravanje Agenciji za znanost i visoko obrazovanje
- Uvođenje novog (osmog) programa cjeloživotnog obrazovanja pod nazivom „Voditelj EU projekata⁵“, čiji je cilj osnažiti polaznike za samostalnu pripremu i provedbu projekata financiranih sredstvima EU i drugih izvora
- Izrada izvedbenih nastavnih planova i programa, prije početka semestra
- Kontrola izvođenja nastave prema izvedbenom planu, koja se provodi kontinuirano, kroz sustav Academio
- Provjera jasnoće i preciznosti u formulaciji ishoda učenja, te njihova javna objava, koju kontinuirano provode nastavnici na svojim kolegijima, a provjeravaju voditelji Katedri i Prodekan za nastavu
- Analiza izvješća o održanoj nastavi koja se provodi po završetku semestra, a provodi ju Prodekan za nastavu na temelju informacija koje kroz Academio sustav dostavljaju svi nastavnici.

---

⁵Nakon uspješno završenog programa polaznici stječu 10 ECTS te dobivaju certifikat o pohađanju i završetku programa *Voditelj EU projekata* u okviru cjeloživotnog obrazovanja u trajanju od 110 sati

Svi studijski programi na Ekonomskom fakultetu u Osijeku imaju jasno određene ishode učenja studenata. Definirani su i javno objavljeni ishodi učenja za sve preddiplomske, diplomske, poslijediplomske specijalističke i doktorske sveučilišne studije te stručne studije⁶.

Nastavni plan i program Fakulteta se kontinuirano inovira (u okviru dozvoljenih 20%), te usklađuje sa suvremenim trendovima u teoriji i praksi. U ožujku 2014. godine potpisan je Sporazum o znanstvenoj i stručnoj suradnji između Hrvatske udruge poslodavaca i Ekonomskog fakulteta u Osijeku čiji je, između ostalog cilj, omogućiti usklađenost nastavnih programa, kao i programa cjeloživotnog obrazovanja s potrebama tržišta rada. Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, od akademske 2017./2018. godine u ponudi je osam programa cjeloživotnog obrazovanja. Svaki program ima svog voditelja, koji vodi evidenciju o provedbi programa te ju dostavlja Upravi.

Studenti su jasno upoznati s kriterijima i postupkom ocjenjivanja te su uključeni u sustav osiguranja kvalitete (kroz ocjenjivanje nastavnika, uključivanjem studenata u Povjerenstvo za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete i sl.). Za potrebe analize kvalitete nastave koristi se *sveučilišna anketa*, te anketa koju interno provodi Ekonomski fakultet u Osijeku.

Pravodoban i pregledan uvid u sve informacije vezane uz održavanje nastavnog programa Upravi Fakulteta i nastavnicima omogućuje informacijski sustav *Academio*⁷koji omogućuje evidenciju nastave, rezervaciju dvorana, uvid u stanje kolegija i studenata na kolegiju, i ostale važne informacije o nastavnom procesu.

Uvođenje mentorskog sustava obveza je svakog visokog učilišta (od uvođenja Bolonjskog procesa), a cilj je osigurati studentima pomoć u studiranju i što jednostavnijem savladavanju obveza i završetku studija. Za svaku grupu studenata preddiplomskog i diplomskog studija imenovani su mentori, kojima se studenti mogu javiti u vrijeme konzultacija⁸.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Kontinuirano pratiti i po potrebi poboljšavati ishode učenja.

---

⁶<http://www.efos.unios.hr/ishodi-ucenja/>

⁷<https://raspored.efos.hr/>

⁸<http://www.efos.unios.hr/studenti/mentorski-sustav/>

Standard 3: Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

---

izv.prof.dr.sc. Antun Biloš

“Visoka učilišta moraju osigurati da se programi izvode na način koji potiče studente na preuzimanje aktivne uloge u ostvarivanju procesa učenja i da vrednovanje studenata odražava takav pristup.”

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Zadaća Ekonomskog fakulteta u Osijeku je osiguravati izvrsnost na svim razinama djelovanja gdje primarnu ciljnu skupinu nedvojbeno čine studenti.

Izvrsnost studenata razvija se i osnažuje kroz više podržavajućih inicijativa gdje se ističu dekanova nagrada, preporuka Sveučilištu za rektorovu nagradu te nagrada Fakultetskog vijeća. Na razini akademske godine sustavno se provodi analiza uspješnosti studiranja te se studenti s najboljim prosjekom ocjena na godini studija i studenti koji su osvojili prvo mjesto na nacionalnom ili međunarodnom natjecanju nagrađuju **dekanovom nagradom**. Studenti koji su izradili posebno istaknute izvrsne seminarske radove se prema preporuci mentora i Fakultetskog vijeća šalju na Sveučilište te konkuriraju za **rektorsku nagradu**. **Nagrada Fakultetskog vijeća** namijenjena je studentima koji imaju prosjek ocjena 4,5 (i više) te studentima koji su na nacionalnim odnosno međunarodnim natjecanjima osvojili drugo ili treće mjesto. Svečanom dodjelom istaknutih nagrada iskazuje se priznanje izvrsnim studentima te se cijelu studentsku bazu dodatno motivira na predanost studiranju i izvrsnost kroz usavršavanje.

Svim se studentima, a posebice izvrsnima, pruža prilika, uslijed pokazivanja znanja, vještina i spremnosti za suradnju, sudjelovati u segmentu znanstveno–istraživačkog rada kroz izradu znanstvenog rada i sudjelovanje na konferencijama. Studentima je omogućeno aktivno sudjelovanje u brojnim događanjima znanstvenog i stručnog karaktera te specijaliziranim događanjima popularizacije znanosti poput Festivala znanosti, Kreativne riznice, Znanstvenog foruma, Europskog tjedna novca, konferencije MARKET&NG, Europskog EFOS tjedna, SmartCaffe i dr. U organizaciji i provedbi spomenutih događanja, studenti su aktivno uključeni i surađuju s nastavnicima Fakulteta, drugih sastavnica Sveučilišta i drugih sveučilišta, kao i s velikim brojem stručnjaka iz prakse.

Postoji i nekoliko inicijativa kojima je cilj značajnije otvaranje Fakulteta prema međunarodnoj akademskoj zajednici i internacionalizacija. Fakultet je za dvije grupe nastavnika u partnerstvu s British Council organizirao edukativni program AcademicTeachingExcellenceu svrhu jačanja kapaciteta Fakulteta za pokretanje dijela svojih studijskih programa na engleskom jeziku. Na istom tragu, Fakultet je pokrenuo izvanredan diplomski studij Poduzetnički menadžment i poduzetništvo na engleskom jeziku. Osim navedenog studija, studentima je omogućeno pohađanje nastave na engleskom jeziku iz većeg broja kolegija na različitim smjerovima i razinama studija. Popis kolegija čije je izvođenje omogućeno i na engleskom jeziku javno je objavljen na mrežnom sjedištu Fakulteta⁹.

Upute za pisanje seminarskih, završnih, diplomskih radova i doktorskih disertacija izrađene su 2014. godine, a izmijenjene i dopunjene 2016. godine. Najveće izmjene u 2016. godini bile su vezane uz dvojezičnost naslovnice, sažetka i ključnih riječi (hrvatski i engleski jezik), dodavanje Izjave o akademskoj čestitosti, pravo prijenosa intelektualnog vlasništva, suglasnost za objavu u institucijskim repozitorijima i istovjetnost digitalne i tiskane verzije rada. Navedene izmjene rezultirale su većom ujednačenošću radova te transparentnošću kroz proces pisanja, ali i kroz objavljivanje radova u repozitoriju. Dodatna razina znanstveno-istraživačke korektnosti postignuta je i kroz dorađeni sustav za suzbijanje plagijarizmaTurnitin koji je dostupan i preporučen mentorima studentskih radova na svim razinama. Procedura za prijavu i obranu rada pri Studentskoj referadi predstavljena je hodogramom aktivnosti. Svi studentski radovi (osim seminarskih) arhiviraju se u Nacionalni repozitorij završnih radova (ZIR), sukladno čemu je potrebno da svaki rad ispunjava prethodno propisane uvjete i standarde.

Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata iz 2010. godine, javno objavljenim na mrežnom sjedištu Fakulteta utvrđuju se obveze, povrede i stegovna odgovornost studenata kojim se sprječava kršenje Etičkog kodeksa Fakulteta.

Studentima je omogućen uvid u oblike pismene provjere znanja (kolokvij, predrok i/ili ispit) nakon održavanja istog te je definiran i propisan postupak žalbe na ostvaren rezultat u roku od 48 sati u kojem student ima pravo i mogućnost žalbe Dekanu, koji imenuje Povjerenstvo, a ono zatim dalje provodi ispitni proces.

S ciljem transparentnosti rezultata ispita te povezanog zadovoljstva studenata izvanredni se ispitni rokovi prema preporuci održavaju u tjednu pauze između turnusa. Ipak, Uprava Fakulteta je odlučila postojeću praksu turnusne nastave okončati s tekućom akademskom 2017./2018. te će se od naredne 2018./2019. akademske godine nastava izvoditi semestralno za sve kolegije.

S obzirom na ukidanje indeksa u vidu knjižice studenta te upisivanja ocjena u isti, nužno je propisati jedinstven postupak prilikom prihvaćanja odnosno odbijanja ocjene koji će u

---

⁹ <http://www.efos.unios.hr/studenti/kolegiji-na-engleskom-jeziku/>

vidu standardizirane procedure vrijediti za sve nastavnike. Procedura bi trebala unutar zakonskih okvira pojednostaviti administrativni pritisak kako na studente tako i na nastavnike. Nastavnici su dužni u okviru stranica kolegija na početku akademske godine iskazati izvedbeni program koji uključuje opis kolegija, ishode učenja, termine ispitnih rokova, proceduru polaganja kolegija te ispitnu literaturu. Internom analizom će se uočiti manjkave informacije te sugerirati pravovremeno objavljivanje svih potrebnih informacija.

Kao jedan od značajnijih alata mjerenja percipirane kvalitete nastavnog procesa od strane studenata je kontinuirano ispitivanje studenata na nekoliko razina: dvogodišnje se izmjenjuju Sveučilišna i Fakultetska studentska anketa, a postoje i individualne inicijative ispitivanja zadovoljstva studenata na razini kolegija. Studenti imaju mogućnost prigovora na izvedbu nastave ili rad pojedinog nastavnika, iako formalni postupak prigovora nije egzaktno propisan. Uobičajena praksa uključuje prijavu usmenog ili pismenog oblika prema Studentskom zboru, prodekanu za nastavu ili drugom članu Uprave Fakulteta. Uz navedeno, u akademskoj 2016./2017. godini imenovano je tročlano Povjerenstvo za nastavu i studente na Ekonomskom fakultetu u Osijeku čija je glavna zadaća donošenje odluka vezanih uz studentska pitanja (primjerice odobrenje mirovanja obveza studenata, odobrenje prijelaza studenata, odobrenje nastavka prekinutog studija, postupak priznavanja odlazne mobilnosti studenata u okviru Erasmus+ programa i ostalih zamolbi vezanih za studentska pitanja propisana Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu). Povjerenstvo za nastavu i studente je svojim radom u tekućoj akademskoj godini dalo brojne formalne odgovore na pristigla pitanja i dileme studenata te rješenja na obostrano zadovoljstvo.

Za prijašnje studente Fakulteta, završetak studija ne znači nužno i završetak obrazovanja. Daljnji angažman moguć je kroz udrugu ALUMNI EFOS, koja je osnovana s ciljem povezivanja i suradnje prijašnjih studenata Fakulteta. Udruga aktivno provodi svoje ciljeve i zadaće; u organizaciji Udruge održavaju se brojni *Leadership* forumi na kojima stručnjaci iz prakse prenose sudionicima svoja poslovna iskustva i znanja, organiziraju se studijska putovanja i aktivnosti. Krajem 2017. godine održana je izborna Skupština udruge Alumni EFOS te je time završen mandat prvog Upravnog odbora udruge, a izabran je novi Upravni odbor te predsjednik Robert Vučković. Udruga nastavlja rad na već definiranim aktivnostima, novim projektima te privlačenju novih članova.

Nastavni i nenastavni kadar Fakulteta uvažava te se prilagođava specifičnim različitostima studenata odnosno njihovim potrebama koje iz njih proizlaze. Mr.sc. Nalanda Kantor kao koordinator za studente s invaliditetom vodi brigu o studentima takvih potreba, kao i studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa, na način da sugerira i pomaže studentima tijekom izvršenja njihovih studentskih obveza, na njima prilagođen način. U Priručniku za studente s invaliditetom koji je javno dostupan na

mrežnom sjedištu Fakulteta, studentima specifičnih potreba dostupne su informacije o uvjetima i mogućnostima studiranja na Fakultetu, djelatnicima Fakulteta približavaju se problemi, odnosno poteškoće s kojima se studenti susreću prilikom studiranja te daju smjernice za prilagodbu rada. Nastavnici u dogovoru sa studentima osmišljavaju i prilagođavaju izvedbu nastave i ispitnog procesa te pomažu u izvršenju nastavnih aktivnosti individualnim pristupom - u skladu s mogućnostima i potrebama studenata. Studentima s invaliditetom osiguran je nesmetan prilaz i ulaz u zgradu Fakulteta kao i kretanje u gotovo cijeloj zgradi, počevši od Studentske referade, knjižnice, dvorana i sanitarnog čvora.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Dodatno približavanje znanstveno-istraživačkog rada studentima, posebice izvrsnima, kroz njihovo aktivnije uključivanje u istraživačke radionice, znanstvene i stručne skupove te događaje popularizacije znanosti
- Dodatno osnaživanje programa i kolegija koji se izvode na stranom jeziku
- Propisivanje jedinstvenog postupka za prihvaćanje odnosno odbijanje ostvarene ocjene (ukoliko je nužna potvrda odnosno odbijanje osobnim dolaskom – potrebno je propisati u kojem roku se navedeno mora izvršiti), procedura bi trebala pojednostaviti administrativni pritisak kako na studente tako i na nastavnike
- Nakon interne analize o pridržavanju nalogu da na stranicama kolegija na početku akademske godine valja iskazati izvedbeni program (koji uključuje opis kolegija, ishode učenja, termine ispitnih rokova, proceduru polaganja kolegija te ispitnu literaturu) predlaže se ažuriranje manjkavih podataka u dogovoru u nositeljima kolegija
- Aktivnija promocija najboljih i nagrađenih studenata (dekanova, rektorska i nagrada Fakultetskog vijeća) kao dodatno priznanje za izvrsnost i poticaj za druge studente.

Standard 4: Upisi i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

---

doc.dr.sc. Anamarija Delić

“Visoka učilišta moraju dosljedno provoditi unaprijed utvrđene i objavljene propise koji pokrivaju sve faze studiranja, tj. upis, napredovanje kroz studij, priznavanje i certificiranje.”

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Upisi studenata

Ekonomski fakultet u Osijeku provodi upise studenata na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini (poslijediplomski specijalistički studiji i poslijediplomski doktorski studiji), na sveučilišne studije te na preddiplomske stručne studije. Upisi studenata na preddiplomskoj i diplomskoj razini provode se u rokovima koji je propisalo resorno ministarstvo (Ministarstvo znanosti i obrazovanja), nakon objave rezultata državne mature. Upisi studenata provode se sukladno zakonskim odredbama, te Pravilniku o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kojim je određen ustroj i izvedba studija, način organiziranja nastave i pravila studiranja (prava i obveze studenata na svim razinama studija).

Ekonomski fakultet u Osijeku svake godine objavljuje natječaj za upis studenata u javnim glasilima te na službenoj mrežnom sjedištu Fakulteta, za sve razine studiranja. U natječajima su definirani uvjeti za upis, upisne kvote, termini upisa, potrebna dokumentacija, iznosi školarina, kao i načini plaćanja istih. Osim uputa o upisima koje su objavljene na mrežnom sjedištu Fakulteta, informacije o upisima svi studenti (trenutni i budući) mogu dobiti i u Referadi fakulteta (bilo osobnim ili telefonskim kontaktom). Rang lista pristupnika formira se u Središnjem prijavnom uredu, gdje pristupnici dobivaju i upisni broj. Rang lista je formirana tako da svaki pristupnik može vidjeti koliko su bodova ostvarili oni koji su plasirani ispred ili iza njega (bez mogućnosti analiziranja ostvarenih bodova po pojedinom predmetu državne mature).

Na prvu godinu sveučilišnog i stručnog preddiplomskog studija Ekonomskog fakulteta u Osijeku mogu se upisati pristupnici koji su završili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje i koji su položili državnu maturu (hrvatski i engleski jezik, te matematika B razine). Pristupnici koji su u trenutku upisa stariji od 25 godina, te nisu polagali državnu maturu, također se mogu prijaviti za upis na preddiplomske studije. Prilikom formiranja

rang liste za ove se pristupnike analizira ostvareni prosjek ocjena na prethodnoj razini obrazovanja.

Osim Referade, studenti informacije o načinu studiranja, kao i ostale informacije vezane uz studiranje na Ekonomskom fakultetu u Osijeku mogu dobiti i od Studentskog zbora. Za sve novoupisane studente organizira se tzv. Orijentacijsko predavanje, na kojemu se studente upoznaje s načinom rada Fakulteta, službama, obvezama i pravima.

Na diplomsku razinu studija na Ekonomskom fakultetu u Osijeku mogu se upisati studenti koji imaju prethodno završen preddiplomski sveučilišni studij. Kriteriji upisa je uspjeh studenta na prethodnoj razini (prosjek ocjena). Ukoliko student ima prosjek ocjena niži od 3,5, za upis na diplomsku razinu studija potrebna mu je i preporuka jednog nastavnika. Studenti koji su kvalifikaciju sveučilišnog prvostupnika stekli izvan polja ekonomija također se mogu upisati na diplomsku razinu, uz obvezu polaganja razlikovnih ispita (obvezni razlikovni ispiti su iz kolegija makroekonomija, mikroekonomija i kvantitativne metode za poslovno odlučivanje, te dodatna tri kolegija koja su vezana uz odabrani studij diplomske razine, a koje moraju položiti do kraja diplomskog studija). Na ovaj način omogućena je prohodnost svih sveučilišnih prvostupnika prema višim razinama obrazovanja.

Stručni prvostupnici ekonomskog smjera mogu se upisati na diplomski studij, ali imaju obvezu prije prijave na natječaj završiti *Program razlikovnih obveza za upis na diplomske studije Ekonomskog fakulteta u Osijeku*, u sklopu Programa cjeloživotnog obrazovanja. Natječajem za Program razlikovnih obveza za upis na diplomske studije Ekonomskog fakulteta u Osijeku definirani su uvjeti za upis, dokumentacija te iznosi školarina, kao i trajanje programa, uvjeti pohađanja, kolegiji i ECTS bodovi koji se ostvaruju polaganjem kolegija.

Na poslijediplomske doktorske studije na Ekonomskom fakultetu u Osijeku mogu se upisati pristupnici koji su završili sveučilišni diplomski studij iz područja društvenih znanosti, te ostale sveučilišne diplomske studije uz obvezno polaganje razlikovnih ispita (propisane i odobrene od članova Sveučilišnog ili Fakultetskog vijeća). Odabir polaznika se vrši na temelju ostvarenog uspjeha na prethodnoj razini obrazovanja, te dodatnih elemenata propisanih u samim propozicijama natječaja za upis (motivacijsko pismo, postojeće istraživačke i znanstvene reference, te preporuka potencijalnog savjetnika, odnosno voditelja istraživačkog rada). Na međunarodnom međusveučilišnom poslijediplomskom interdisciplinarnom doktorskom studiju Poduzetništvo i inovativnost obvezno je i dobro poznavanje engleskog jezika.

Priznavanje polaganja ispita

Studenti koji su ranije položili bilo koji od kolegija koji su dio reda predavanja, mogu zatražiti priznavanje polaganje ispita. Proces priznavanja ispita provodi imenovano Povjerenstvo (imenuje ga Fakultetsko vijeće, a jedan od članova Povjerenstva je prodekan za nastavu i studente), koje nakon uvida u predanu dokumentaciju odlučuje o opravdanosti zahtjeva, te studentu izdaje odluku o priznavanju, djelomičnom priznavanju ili nepriznavanju ispita.

Studenti koji ostvare ECTS bodove kroz ERASMUS razmjenu na kolegijima koji se ne mogu priznati, ili kroz dodatne programe usavršavanja na nekoj od visokoškolskih institucija, na ukupan broj ECTS bodova ostvarenih tijekom studija pribrajaju i ove dodatno ostvarene ECTS bodove, što je vidljivo u Dopunskoj ispravi studenta.

Napredovanje studenata

Nastavni kalendar na svim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donosi Senat Sveučilišta, kojim se definira početak nastave u akademskoj godini, trajanje nastave po semestrima te trajanje ispitnih rokova.

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku nastava se do kraja akademske godine 2017./2018. provodila u turnusima. Svaki je semestar bio podijeljen u dva turnusa od po 7 tjedana tijekom kojih se izvodila nastava u punoj satnici. Iznimka od ovakvog izvođenja nastave bilo je 17 predmeta koji su se izvodili tijekom čitavog semestra. Odlukom Fakultetskog vijeća, u akademskoj godini 2018./2019. nastava će se provoditi u semestrima.

Fakultetsko vijeće svake godine usvaja izvedbene planove nastave kroz koje su definirani kolegiji, nastavnici i vanjski suradnici koji će izvoditi nastavu prema studijskim programima, oblici izvođenja nastave te ispitni rokovi. Izvedbeni plan nastave javno je dostupan na mrežnom sjedištu Fakulteta.

Upisom na drugu godinu sveučilišnog preddiplomskog studija, studenti biraju smjer, odnosno studijski program. Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku ponuđeno je šest studijskih programa na preddiplomskoj razini: Financijski menadžment, Marketing, Menadžment, Poduzetništvo, Poslovna informatika te Ekonomska politika i regionalni razvitak. Studenti preddiplomskog stručnog studija pri upisu biraju i smjer, odnosno studijski program (Računovodstvo ili Trgovina).

Na diplomskoj razini studenti mogu birati između petdiplomskih studija: Ekonomska politika i regionalni razvitak, Financijski menadžment, Marketing, Poduzetnički menadžment i poduzetništvo i Poslovna ekonomija na kojem studenti mogu odabrati jedan od tri smjera: Poslovna informatika, Trgovina i logistika i Menadžment. Rang lista

za upis na diplomski studij formira se na temelju prosjeka ocjena studenta, ostvarenog na preddiplomskom studiju.

Ishodi učenja definirani su za sve studijske programe i sve kolegije koji se izvode na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Ishodi učenja su također javno dostupni na mrežnom sjedištu Fakulteta.

Mentorski sustav kojim se želi olakšati studiranje na Ekonomskom fakultetu u Osijeku pokrenut je u akademskoj godini 2015./2016. Za svaku godinu studija imenovana su po dva mentora, a njihova imena kao i vrijeme konzultacija sa studentima također su dostupni na mrežnom sjedištu Fakulteta.

Program stručnih praksi organizirano se provodi na Ekonomskom fakultetu od 2014. godine. U suradnji s Hrvatskom udrugom poslodavaca (HUP), studentima se svake godine nudi praksu u 80-ak poduzeća u 5 županija (Osječko-baranjska, Brodsko-posavska, Virovitičko-podravska, Vukovarsko-srijemska i Požeško-slavonska). Natječaj za ponuđene studentske prakse javno se objavljuje na mrežnom sjedištu Fakulteta¹⁰. Nakon realizirane stručne prakse, studente ocjenjuju i mentori unutar poduzeća, te opisuju njihova stečena znanja i vještine.

Od studenog 2013. godine, Ekonomski i Pravni fakultet u Osijeku provode i interdisciplinarni projekt besplatne pravne pomoći poduzetnicima početnicima – Pravno ekonomske klinike. Radeći u mješovitim timovima, studenti oba fakulteta stječu dodatna znanja i vještine. Početkom svake akademske godine objavljuje se natječaj za sudjelovanje u radu Klinike, a sve informacije o kriterijima odabira, odabranim studentima za rad u Klinici, kao i načinu rada javno su dostupne na mrežnom sjedištu Fakulteta¹¹.

Nakon završetka određene studijske razine, za što je potrebno položiti sve ispite, te sastaviti i obraniti završni, odnosno diplomski rad, studentu se izdaje prvotno potvrda (kojom se dokazuje kako je student položio sve ispite i obranio završni, odnosno diplomski rad i koja je važeća do izdavanja same diplome) s nazivom stečenog akademskog zvanja, a potom (na promociji) i diploma. Uz diplomu se izdaje i dopunska isprava, tzv. Diploma supplement na hrvatskom i engleskom jeziku. Izdavanje diploma kao i svih dodatnih dokumenata propisalo je Sveučilište (oblik, izgled i sadržaj), a sukladno Pravilniku o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju (NN 77/2008).

---

¹⁰<http://www.efos.unios.hr/prakse/>

¹¹<http://www.efos.unios.hr/pravno-ekonomska-klinika/>

Preporuke za unaprjeđenje:

- Kreiranje procesa i alata za kontinuirano individualno praćenje aktivnosti studenata (kroz studentske prakse, volonterske aktivnosti, studentska natjecanja i neformalna usavršavanja)
- Definiranje ishoda učenja za svaku izvannastavnu aktivnost
- Uz diplomu i dopunsku ispravu priložiti usvojene ishode učenja tijekom studijskog programa kroz nastavne i izvannastavne aktivnosti
- Osnivanje Ureda za razvoj karijera studenata Fakulteta.

Standard 5: Nastavno osoblje

---

prof.dr.sc. Ivana Barković Bojanić

„Visoka učilišta moraju osigurati kompetentnost svojih nastavnika te primjenjivati pravedne i transparentne procese zapošljavanja i razvoja svojih zaposlenika.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Ekonomski fakultet u Osijeku polaže veliku pozornost u praćenju promjena koje se događaju u gospodarstvu i društvu te ulaže značajne napore kako bi pravovremeno odgovorilo na izazove koje te promjene donose vezano uz nastavne i znanstveno-istraživačke sadržaje i aktivnosti. Napredak tehnologije i znanosti, internacionalizacija i različiti globalizacijski trendovi suočavaju Fakultet kao instituciju i nastavnike kao djelatnike s mnogobrojnim trendovima:

- u nastavnom smislu: studentska populacija je sve veća i heterogenija, studenti se pozicioniraju kao aktivni primatelji znanja koji očekuju raznovrsnije metode i oblike podučavanja te se razvija novo *on-line* okruženje za učenje i podučavanje
- u znanstveno-istraživačko smislu: sve je veće potreba za diverzificiranjem znanja koje traži veću specijalizaciju unutar određene discipline, a to se postiže pojačanim znanstveno-istraživačkim aktivnostima.

Uzimajući u obzir navedene trendove kao i činjenicu kako Ekonomski fakultet u Osijeku ima odgovornu ulogu u svom poslovnom i društvenom okruženju promicati i razvijati akademsko obrazovanje te znanstveno-istraživački rad, trajna je misija Fakulteta osiguravati i razvijati kompetentnost svojih nastavnika.

Nastavnici Fakulteta predstavljaju najvažniji resurs i najveći potencijal za daljnji razvoj Fakulteta u obnašanju svojih temeljnih zadaća kao visokoobrazovne institucije. Sveučilišni nastavnici imaju dva profila – nastavni i znanstveni. Nastavni profil definira njihov angažman u nastavi, a usmjeren je na prijenos znanja i izobrazbu studenata kao budućih ekonomskih stručnjaka. Znanstveni profil se veže uz područje njihovog znanstveno-istraživačkog interesa identificiranog kroz znanstvenu aktivnost koja se ocjenjuje prilikom napredovanja u (viša) znanstvena zvanja.

Nastavna aktivnost

U nastavnom smislu, nastavnici Ekonomskog fakulteta u Osijeku pedagoški su osposobljeni za izvođenje nastave iz svojih predmeta, raspoložu znanjima i vještinama te iskustvom u učinkovitom prenošenju znanja studentima. Ekonomski fakultet u Osijeku **poticajno je okruženje za primjenu inovacija u nastavnim metodama nastavnika i korištenju novih tehnologija**. Zahvaljujući korištenju mrežnog sjedišta predmeta kao načina komunikacije sa studentima, nastavnici unapređuju svoje vještine planiranja i izvođenja nastave te cjelokupni nastavni proces čine transparentnijim kako studentima tako i drugim nastavnicima koji u međusobnom praćenju nastavnih materijala i aktivnosti mogu dobiti dodatnu inspiraciju i motivaciju. Nadalje, nastavnici prate metodološke i didaktičke trendove vezano uz poslovno obrazovanje te su sve učestaliji primjeri raznovrsnijih metoda poučavanja po uzorima na europska i/ili svjetska sveučilišta, primjerice interaktivna predavanja vs. *ex-cathedra* predavanja; *Power Point* prezentacije vođene nastavnikom, rješavanja problemskih zadataka u paru, korištenje *Kahoot-a* i ostalih aplikacija prilikom rekapitulacije gradiva itd.

Važno je primijetiti kako s godinama raste sve veći trud i angažman nastavnika vezan uz osiguravanje poticajnog okruženje za učenje, a što se ogleda u sve impresivnijoj listi gostiju predavača i studijskim posjetama izvan Fakulteta sa svrhom „doživljavanja“ teorije u praksi s obzirom da društvene znanosti nemaju luksuz prirodnog eksperimentiranja. Nerijetko se studijski posjeti odvijaju i izvan granica Hrvatske čime se dodatno produbljuje osjećaj internacionalizacije i globalizacije ekonomske i menadžerske problematike. Određeni napori nastavnika idu u smjeru angažiranja studenata u različitim projektima kako bi ih razvijali u društveno odgovorne građane (npr. rad studenata u Pravno-ekonomskoj klinici, volontiranje i sl.).

Studenti u internim i sveučilišnim anketama češće opisuju nastavu i nastavne aktivnosti u pozitivnom kontekstu, a manje u frustrirajućem što daje dodatnu potvrdu kako je Fakultet ozbiljan u namjeri stvaranja studijskih programa usmjerenih na ishode učenja, a koji se odvijaju u poticajnom okruženju.

Fakultet kao institucija je svjestan važnosti nastavničke uloge te ulaže napore kako bi osigurao dovoljan broj nastavnog osoblja, kao i materijalnu i nematerijalnu potporu u daljnjem profesionalnom razvoju i unapređenju nastavničkih kompetencija. Politika zapošljavanja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku zakonodavno je i institucionalno regulirana na nacionalnoj, odnosno sveučilišnoj razini. To predstavlja i svojevrsnu prepreku jer potreba za nastavim kadrom raste s povećanim brojem studenata i drugim obvezama nastavnika. U cilju **uspostavljanja jasnih, transparentnih i pravednih procesa zapošljavanja**, sama procedura zapošljavanja odvija se prema jasnim i unaprijed utvrđenim kriterijima – procjek ocjena testiranja iz područja za koje se nastavnik bira, psihološka procjena kandidata koja se izvodi u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje te razgovor s Povjerenstvom vezanim uz Katedru koja prima

zaposlenika. Konačnu potvrdu o izboru zaposlenika donosi Fakultetsko vijeće javnim glasovanjem na temelju izvješća Povjerenstva. Poslovi nastavnika regulirani su Pravilnikom o ustroju radnih mjesta koji je objavljen na mrežnom sjedištu tako je da je neupitna upoznatost nastavnika sa svojim pravima i obvezama vezanim uz radno mjesto.

Na Fakultetu postoje različiti formalni i neformalni načini **profesionalnog razvoja nastavnika**. Svaki novozaposleni sveučilišni nastavnik u obvezi je završiti pedagošku izobrazbu i stručno usavršavanja koje organizira Filozofski fakultet u Osijeku te time stječe osnove vještina podučavanja u nastavi. Nadalje, mlađi nastavnici oslanjaju se i na neformalne načine izgrađivanja nastavnih kompetencija kao što je vlastito iskustvo u nastavi (određen broj sati predavanja u okviru seminarske nastave) te razvijaju mentorski odnos sa svojim profesorom na katedri uz kojega savladavaju izazove rada u akademskoj zajednici.

U nastavku su prikazani podaci koji govore u broju nastavnog i nenastavnog osoblja Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji su u prethodnim godinama koristili sredstva Erasmus programa Europske unije u svrhu vlastitog usavršavanja (Tablica 1).

Tablica 1: Podaci o odlaznoj mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja Ekonomskog fakulteta u Osijeku financiranoj sredstvima Erasmus programa Europske unije

Akademski godina	Nastavno osoblje (nastavnici i suradnici)	Nenastavno osoblje	Ukupno
2013/2014	1	0	1
2014/2015	6	2	8
2015/2016	3	2	5
2016/2017	14	2	16
2017/2018*	9	1	10

* podaci za akademsku 2017/2018. uključuju podatke do kraja 2017. godine

Tijekom godine na Fakultetu se nude različiti programi usavršavanja, kao na primjer, organizirana edukacija za korištenje statističkog paketa SPSS-a; radionice inozemnih gostujućih profesora vezanih uz znanstveno-nastavna istraživanja, objavljivanja i mentoriranja studentskih radova, na različitim obrazovnim razinama; program *Academic Teaching Excellence* koje je realizirano u suradnji s British Council, a usmjereno je na podizanje kvalitete akademske poduke usavršavanjem jezičnih vještina predavača i uvođenjem korisnih tehnika u svakodnevnoj nastavi. Fakultet nudi financijsku podršku i nastavnicima koji profesionalno usavršavanje relevantno za svoje područje interesa pronalaze u programima drugih institucija.

S obzirom da suvremena nastava stavlja pred nastavnike zahtjev za kontinuiranim praćenjem nastavnih i znanstvenih trendova, Fakultet vodi računa o nabavkama suvremenih *software* paketa, suvremenih nastavnih sredstava (primjerice, pametna ploča) te osigurava pristup bazama podataka kako bi osigurala svojim nastavnicama uvjete za primjenu kreativnih i inovativnih metoda podučavanja, a koje odgovaraju generacijski i interesno studentima.

U *znanstvenom* smislu, nastavnici Ekonomskog fakulteta u Osijeku uživaju potporu za svoj znanstveno-istraživački rad s obzirom da razvijanje nastavnih kompetencija u globalnom gospodarstvu i društvu znači povezivanje obrazovanja i znanosti.

Iako vrlo zadovoljno uvjetima rada te radnim ozračjem, najveći problem za nastavno osoblje predstavlja nastavno opterećenje (neki premalo, neki previše). Posljedica je toga manja aktivnost nastavnika u prijavljivanju projekata.

Preporuke za unapređenje nastavne aktivnosti:

- Neravnomjerna nastavna opterećenost zahtijeva reviziju nastavnog plana i programa kao i preraspodjelu obveza unutar pojedine Katedre sukladno mogućnostima. Katedre trebaju nastaviti raditi na analizi opterećenosti u cilju osiguravanja podjednake nastavne opterećenosti nastavnika
- Pojačati napore vezane uz prijave projekata na natječaje Hrvatske zaklade za znanost na temelju kojih se, između ostalog, mogu zaposliti novi kadrovi (istraživački asistenti)
- Izraditi plan usavršavanja nastavnika na razini Katedri te dostaviti Upravi
- Nastaviti s razvijanjem vanjske suradnje u nastavi koja predstavlja dodanu vrijednost kako nastavnicima tako i studentima u savladavanju teorije i prakse određene nastavne materije
- Unaprijediti kriterije uspješnosti nastavnika kao i načine motiviranja i nagrađivanja izvrsnosti kako u nastavi tako i u znanosti.

Znanstveno-istraživački rad

Znanstveno-istraživački rad druga je važna zadaća sveučilišnih nastavnika ne temelju koje su prepoznatljivi u akademskoj zajednici - domaćoj i inozemnoj. Pitanje kvalitete visokog obrazovanja općenito, odnosno znanstveno-istraživačke aktivnosti jest integralno pitanje ekonomskog razvoja, a Ekonomski fakultet u Osijeku ima važnu ulogu u promicanju (lokalnog, regionalnog i nacionalnog) ekonomskog razvoja. Značajne se promjene odvijaju u sferi znanstveno-istraživačkog rada, a tiču se smanjenog javnog financiranja istraživanja što potiče fakultete da izvore financiranja za znanstveno-

istraživački rad traže u domaćim i inozemnim projektima. Za sudjelovanje u projektima važna je znanstvena izvrsnost. Upravo zato Ekonomski fakultet u Osijeku razvija modele poticanja i nagrađivanja znanstvene izvrsnosti te pruža potporu za organiziranje i sudjelovanje na znanstvenim skupovima putem kojih se podiže kvaliteta i prepoznatljivost znanstveno-istraživačkog rada nastavnika Fakulteta.

Fakultet osigurava financiranje znanstveno-istraživačke aktivnosti kroz mogućnost korištenja iznosa od 5.000,00 kn za nastavno osoblje– za plaćanje troškova sudjelovanja na znanstvenim konferencijama i ostalim stručnim usavršavanjima.

Objavljivanje znanstvenih radova jedna je od najvažnijih znanstvenih aktivnosti. Nastavnici su u 2017. godini objavili 108 radova koji su zabilježeni u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji (CROSBİ). Pritom, moguće je izdvojiti 29 radova objavljenih u časopisima koji su indeksirani u relevantnim bazama: 11 u EconLit, 13 u WOS-u i 6 u SCOPUS-u.

U akademskoj godini 2017./2018. u tijeku su dva znanstveno-istraživačka projekta koje financira Hrvatska zaklada za znanost¹², dok su sredstvima Poslovnog fonda Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku¹³ financirana su tri znanstveno-istraživačka projekta.

Fakultet je organizator tri stalne međunarodne konferencije – *International Management Research, Gospodarstvo Istočne Hrvatske – Vizija i Razvoj, i Business Logistics in Modern Management* te jedne dvogodišnje *Osijek-Pforzheim Symposium*. Sve konferencije su praćene publiciranjem zbornika ili objavljivanjem najboljih radova u znanstvenom časopisu *Ekonomskom vjesniku*, u izdanju Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Vodi se računa da svi zbornici budu indeksiranim u relevantnim bazama podataka.

Fakultet je izdavač jednog znanstvenog časopisa – *Ekonomski vjesnik (Econviews)* koji je od 2005. godine referiran u WOS-u te je suizdavač časopisa *Croatian Operational Research*, referiran u istoj bazi.

Znanstveno-istraživačka aktivnost se redovito prati izvješćima na kraju godine o ostvarenim znanstveno-istraživačkim rezultatima. Plan o izdavačkoj djelatnosti koji se

---

¹²Sredstvima Hrvatske zaklade za znanost financirani su sljedeći projekti: *Metodološki okvir za učinkovito upravljanje energijom s pomoću inteligentne podatkovne analitike*, voditeljica projekta prof.dr.sc. Marijana Zekić-Sušac i *Development and application of growth potential prediction models for small and medium enterprises in Croatia*, voditeljica projekta prof.dr.sc. Nataša Šarlija

¹³Sredstvima Poslovnog fonda Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku u 2017.g. financirani su sljedeći projekti: *Utjecaj koncentracije i konkurencije na efikasnosti i stabilnosti poslovanja maloprodaje*, voditelj projekta doc.dr.sc. Ivan Kristek; *Utjecaj modela odlučivanja na potencijal za rast malih i srednjih poduzeća u IT sektoru*, voditeljica projekta doc.dr.sc. Marina Stanić; *Izazovi prijenosa poslovanja malih i srednjih poduzeća - usporedba Finske i Hrvatske*, voditeljica projekta izv.prof.dr.sc. Mirela Alpeza

usvaja na vijeću za tekuću godinu služi – između ostaloga – za praćenje znanstvene aktivnosti nastavnika.

Prevelika nastavna opterećenost opterećuje znanstvenu aktivnost nastavnika te bi uravnoteženje ova dva aspekta djelovanja pogodovalo povećanju znanstvene produktivnosti.

Preporuke za unapređenje znanstveno-istraživačkog rada:

- Nastaviti s razvijanjem modela nagrađivanja znanstvene izvrsnosti
- Kontinuirano osvještavati nastavnike i poticati na znanstvenu izvrsnost
- Rasteretiti nastavno osoblje u najvećoj mogućoj mjeri administrativnih poslova
- Dodijeliti veći broj demonstratora nastavnicima koji demonstriraju povećanu znanstvenu produktivnost (voditelji su projekta, aktivno objavljuju u relevantnim časopisima i sl.)
- Povećati internu vidljivost i bolje razumijevanje uloge Ureda za projekte u procesu pripreme znanstveno-istraživačkih projekata
- Osigurati administrativnu potporu u procesu pripreme i prijave znanstveno-istraživačkog projekta
- Razvijati partnerske odnose s različitim institucijama u potrazi za projektnim idejama i projektnim partnerima.

Standard 6: Resursi za učenje i podršku studentima

Ana Zrnčić, mag.oec.

„Visoka učilišta moraju odgovarajuće financirati aktivnosti učenja i poučavanja te osigurati dostatne i lako dostupne resursa za učenje i podršku studentima.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Resursi za učenje i podrška studentima odnose se na fizičke resurse u vidu materijalnih resursa potrebnih za rad i na ljudske resurse u vidu mentora, savjetnika i dr. Ekonomski fakultet u Osijeku svojim materijalnim i ljudskim resursima konstantno se prilagođava potrebama studenata kako bi im vlastitim kapacitetima osigurao podršku u učenju i profesionalnom razvoju.

Fakultet u svrhu izvođenja nastave raspolaže s ukupno 14 dvorana, od kojih su tri dvorane (dvorana Josipa Jurja Strossmayera, dvorana Vladimira Preloga i dvorana Lavoslava Ružičke) namijenjene većem broju studenata (preddiplomskoj razini studija) dok se manje dvorane koriste za manje grupe studenata (prema smjerovima) čime se olakšava komunikacija između profesora i studenata te potiče interaktivni oblik nastave. Nazivom dvorana prema hrvatskim nobelovcima upotpunjena je Aula znanosti. Aulom glagoljice kao i cjelokupnim uređenjem interijera Fakulteta meandriranom glagoljicom, studenti iz prostora uče o nematerijalnoj kulturnoj baštini, a Aula glagoljice drugi je najveći unutarnji prostor oslikan glagoljicom u Republici Hrvatskoj.

Fakultet je opremljen informatičkom opremom koja je studentima dostupna u 5 dvorana u kojima se nalazi ukupno 184 funkcionalna računala čiji su resursi obnovljeni ove godine. Osim računala, na raspolaganju je i pametna ploča koja se u nastavi koristi zbog svojih interaktivnih karakteristika koje mogu pospješiti učenje. Svaka dvorana opremljena je tehničkim pomagalicama u vidu računala, projektora i audio-vizualne opreme koja omogućava suvremene prezentacije nastavnih sadržaja. Također, opremljena je dovoljnim brojem stolaca i klupa za praćenje nastavnog procesa, pločom za pisanje, potrošnim materijalom (markeri, spužve), te sustavom grijanja i klima uređaja koji omogućavaju efikasnu izvedbu nastave i u otežanim vremenskim uvjetima. Prostor Fakulteta prilagođen je i studentima s invaliditetom (dizalo, rampa za spuštanje niz stepenice) kako bi se mogli neometano kretati prostorima Fakulteta.

Studenti na Fakultetu informacije mogu dobiti od stručnih službi (referada, knjižnica, skriptarnica Fakulteta) koje im stoje na raspolaganju za sva njihova pitanja kao i za nabavu materijala potrebnih tijekom procesa studiranja:

Referada Fakulteta služba je potpore studentima u kojoj radi nenastavno osoblje koje svoja znanja i vještine konstantno razvija odlaskom na stručna usavršavanja. Referada pruža studentima informacije o upisu na Fakultet, provodi upise, izdaje sve pismene potvrde o studentovom statusu, prijepise ocjena i sl., prima zahtjeve studenata za premještanje na drugi smjer ili status i daje sve ostale informacije o studiranju na Fakultetu. Radno vrijeme Referade za studente je od ponedjeljka do petka od 9:00 do 12:00 sati, a utorkom Referada radi u poslijepodnevnom terminu od 16:00 do 18:30 sati te je ovaj termin namijenjen izvanrednim studentima.

Knjižnica Fakulteta djeluje u sastavu Fakulteta kao posebna organizacijska jedinica u funkciji obrazovanja i osposobljavanja studenata i kao informacijska potpora znanstveno - istraživačkom radu nastavnog osoblja. Knjižnica ostvaruje brojne suradnje s knjižnicama drugih ekonomskih fakulteta u Hrvatskoj (Dubrovnik, Opatija, Pula, Rijeka, Split, Varaždin, Zagreb), kao i s pojedinim knjižnicama u inozemstvu (Augsburg, Beč, Budimpešta, Ljubljana, Maribor, Pečuh, Pforzheim). Osim toga, knjižnica surađuje s Gradskom i sveučilišnom knjižnicom Osijek, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom (NSK), Hrvatskim knjižničarskim društvom, Društvom knjižničara Slavonije i Baranje, nakladnicima, srednjim školama i njihovim nastavnicima. Knjižnica je smještena u prizemlju Fakulteta na prostoru od preko 350 m² ukupne površine u okviru kojeg se nalazi posudbeni odjel s knjižnim policama u slobodnom pristupu i prostor za čitaonicu. Knjižnica raspolaže i zatvorenim spremištima. Posjeduje računala za djelatnike, dva pisača i dva skenera. U čitaonici su smještena 29 računala namijenjena korisnicima. Računala su opremljena MS Office paketima i pristupom Internetu s mogućnošću korištenja domaćih i međunarodnih baza podataka putem portala NSK. Računala u knjižnici studenti mogu koristiti za pisanje svojih seminarskih, završnih i diplomskih radova kao i za bilo koji drugi oblik studentskog rada. Početkom 2014. godine Knjižnica je nabavila program za knjižničnu djelatnost CROLIST i započela sa formiranjem *on-line* kataloga. *On-line* katalogi služe studentima da na jednom mjestu imaju popisane kataloge svih institucija s kojima Knjižnica surađuje. *On-line* katalogi zajedno s popisom baza podataka (poput WOS-a, Scopusa itd.) i poveznicama na iste, studentima olakšavaju pristup bazama podataka, ali i omogućuju uštedu vremena za pretraživanje istih. Studentima je na raspolaganju i Repozitorij Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji pohranjuje ocjenske radove (preddiplomske i diplomske, doktorske disertacije), a cilj je pohranjivati i druge znanstvene radove, izdanja Ekonomskog fakulteta u elektroničkom obliku, autora koji prenesu prava te ostala digitalna izdanja sukladno potrebi Fakulteta. Knjižnica svoju djelatnost produbljuje aktivnim sudjelovanjem u različitim projektima. Jedan od njih je „Zelena knjižnica“. Cilj ovog projekta je kroz knjižnice i knjižničarska društva poučiti javnost te širiti svijest o održivom razvoju i nužnosti zaštite okoliša i to

kroz: portal Zelena knjižnica, projekcije dokumentarnih filmova, stručna predavanja, tribine i promocije knjiga. Potom, projekt „Kreativna knjižnica“ kojim se prezentiraju novi knjižnični naslovi te projekt EU kutak. U knjižnici Fakulteta i EU kutku (1. kat) studentima su dostupne različite tiskane publikacije Europske unije, u sklopu suradnje s Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje i Informacijskim centrom Europe Direct Osijek. Primjerak svake publikacije dostupan je također i u knjižnici Fakulteta. Radno vrijeme Knjižnice je od ponedjeljka do četvrtka od 8:00 do 20:00 sati, a petkom od 8:00 do 15:00 sati. Studenti se u Knjižnicu upisuju na vrlo jednostavan način: ispune *on-line* obrazac te potom svoju iskaznicu preuzmu u Knjižnici.

Skriptarnica Fakulteta opremljena je literaturom koja je studentima potrebna za savladavanje nastavnog sadržaja i polaganje pojedinih kolegija te ju ovdje studenti mogu i nabaviti. Također, u skriptarnici se nalaze fotokopirni uređaji kao i uredski sitni inventar. Radno vrijeme Skriptarnice za studente je od ponedjeljka do petka od 9:00 do 12:00 sati, a utorkom Skriptarnica radi i u poslijepodnevnom terminu od 16:00 do 18:00 sati te je time na raspolaganju i izvanrednim studentima.

Osim navedenih službi, studenti se mogu informirati kod svojih predstavnika u Studentskom Zboru. **Studentski zbor** je studentsko predstavničko tijelo koje štiti interese svih studenata Fakulteta, sudjeluje u odlučivanju u tijelima Fakulteta i predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja. Studentski zbor ima 13 članova koje biraju studenti Fakulteta na neposrednim izborima. Mandat člana Zbora i njegovog zamjenika traje u pravilu 2 godine, a novi mandat započinje novom akademskom godinom. Studentski zbor Ekonomskog fakulteta u Osijeku funkcionira u skladu sa Statutom Studentskog zbora Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Studentski Zbor svoj prostor na Fakultetu dijeli sa studentskim Udrugama: AIESEC (svjetska studentska organizacija), BOOKMARK (naglasak na marketing), FINANCIJSKI IMPULS (naglasak na financije), EWOB (Poduzetnici bez granica) i ERUDIO (EU informacije, mogućnosti i održivost). Studenti uključivanjem u rad studentske udruge na kvalitetan način mogu ispuniti svoje slobodno vrijeme. Radom u udruzi stječu kompetencije kojima ostvaruju konkurentsku prednost na tržištu rada, uče se timskom radu, ali i vođenju tima, organiziranju projekata i konferencija. Osim članstvom i radom u udrugama, studenti svoje vještine dodatno mogu razvijati sudjelovanjem u nekom od projekata koji se organiziraju na Fakultetu ili u suradnji s Fakultetom: Pravno-ekonomska klinika, Znanstveni forum, Kreativna riznica, Europski EFOS tjedan, MARKET&NG, Europski tjedan novca, Globalni tjedan poduzetništva (GEW).

Pravno-ekonomska klinika odvija se u suradnji Fakulteta s Pravnim fakultetom u Osijeku. Klinika se bavi davanjem besplatnih savjeta rješavajući pravne i ekonomske problema malih poduzeća, obrta, OPG-a, udruga i dr. Time studenti na konkretnim slučajevima primjenjuju svoja znanja, a ujedno se umrežavaju s poduzetnicima, obrtnicima i pripadnicima civilnog društva.

Kreativna riznica popularizacijski je simpozij kreativne industrije Fakulteta gdje studenti kroz 12 sektora kreativne industrije uče o njezinim potencijalima i mogućnošću zapošljavanja u istoimenoj industriji uz istovremeno umrežavanje s dionicima kreativne industrije. Uspjeh simpozija ogleda se u Volonterskoj nagradi za doprinos razvoju volontiranja te Državnoj nagradi za popularizaciju i promidžbu znanosti.

Europski EFOS tjedan je projekt kojem je cilj približavanje europskih zbivanja i stvarnosti mladima naročito studentima kroz različita predavanja, radionice, panele i natjecanja.

MARKET&NG je događaj kojeg čine brojna predavanja i radionice vrhunskih predavača i marketing stručnjaka koji će svoja znanja i iskustvo podijeliti sa sudionicima stručne konferencije Market&NG. Ciljani sudionici Market&NG stručne konferencije članovi su akademske zajednice, osobe iz marketing struke i svi zaljubljenici u marketing. Ovim događajem nastoji se potaknuti osobni i profesionalni razvoj sudionika stručne konferencije Market&NG te ih motivirati na cjeloživotno učenje i usavršavanje.

Europski tjedan novca projekt je koji se održava širom Europe, s ciljem obrazovanja i podizanja svijesti o važnosti financijske pismenosti. Udruga Financijski impuls svake godine daje svoj doprinos kroz organiziranje projekta na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. U suradnji s brojnim institucijama, Udruga organizira predavanja i radionice putem kojih polaznicima daje mogućnost stjecanja dodatnih, novih znanja.

GEW se je u akademskoj godini 2017./2018. održao po 10 put. GEW svojim radionicama, panelima i predavanjima osnažuje mlade i inovativne ljude da naprave prvi korak u svom poslovnom životu, odvažte se i krenu u realizaciju svojih poslovnih ideja.

Osim ovih projekata, studenti mogu sudjelovati u Ekonomijadikoja jenajveće sportsko-edukativno natjecanje zabavnog karaktera, a okuplja studente raznih ekonomskih fakulteta u regiji, a cilj je razmjena studentskih iskustava i znanja. Također, u organizaciji Fakulteta provode se sljedeće izvannastavne aktivnosti: sportske aktivnosti u organizaciji sportskog društva „EFOS“ kojima je cilj promicanje tjelesne i zdravstvene aktivnosti među studentima, DUHOS – Duhovnost osječkih studenata provodi svoje aktivnosti u koje se studenti mogu uključiti te tražiti psihološko savjetovanje, a studentski kapelan svoj ured ima na Fakultetu.

Fakultet studente potiče na volonterski angažman i naglašava važnost civilnog sektora u društvu. Tako se u suradnji s Volonterskim centrom u Osijeku provode različite aktivnosti poput predavanja o volontiranju te pojašnjavanja kako se i gdje studenti mogu uključiti u volontiranje. Također, studenti se kao volonteri uključuju u projekte koji se odvijaju na Fakultetu, ali svoj doprinos zajednici realiziraju kroz pojedine kolegije na Fakultetu poput „Upravljanja osobnim razvojem“. U procesu je izrada Pravilnika o izvannastavnim aktivnostima Fakulteta u okviru kojega će se detaljnije definirati volonterski program Fakulteta.

Svoja znanja stečena tijekom procesa studiranja te primjenu tih znanja studenti mogu pokazati sudjelovanjem u rješavanju poslovnih slučajeva (*casestudy*). Navedeno im omogućava intenzivna suradnja Fakulteta s gospodarstvom i gospodarskim subjektima poput Žita d.o.o, Ravlića d.o.o. i dr. Sukladno tome, razvijen je sustav studentskih stručnih praksi. U nastojanjima da se teorijska znanja potkrijepe konkretnim iskustvima poslovne prakse, u proljeće 2014. godine započeo je pilot projekt studentskih praksi te je potpisan Sporazum o znanstvenoj i stručnoj suradnji između Hrvatske udruge poslodavaca (HUP) i Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Riječ je o projektu osmišljenom za studente sveučilišnog diplomskog studija, svih smjerova, kako bi imali priliku ostvariti pravo na realizaciju studentske prakse u nekoj od članica HUP-a, prije samog "izlaska na tržište rada". U akademskoj godini 2016./2017. godini realizirane su 43 studentske stručne prakse u članicama Hrvatske udruge poslodavaca, ali i ostalim gospodarskim subjektima/institucijama s kojima je sklopljena suradnja. Suradnja s institucijama i poslovnom zajednicom širila se pa je i sam projekt studentskih stručnih praksi rezultirao s više od 190 studentskih stručnih praksi, brojnim zaposlenjima studenata (25) i novim sporazumima o znanstvenoj i stručnoj suradnji (13 od 2014. godine).

Studenti Fakulteta imaju mogućnost studentske razmjene kroz Erasmus program mobilnosti koji potiče razmjenu, suradnju i studentsku mobilnost na području Europe. Razmjenom studenata pridonosi se internacionalizaciji i interdisciplinarnosti upisanog studijskog programa na Fakultetu, a studenti razvijaju stručne i interpersonalne kompetencije u multikulturalnom okruženju. Sve informacije o Erasmus programu studenti mogu dobiti u komunikaciji s Erasmus koordinatorom na Fakultetu.

U akademskoj godini 2017./2018. ukupno je 11 studenata Fakulteta otišlo na studentsku razmjenu preko Erasmus programa i to:

- 2 studenta na Politehnički Institut Porto
- 2 studenta na Sveučilište u Malagi
- 2 studenta na Ekonomsko sveučilište u Krakowu
- 1 student na Sveučilište u Klagenfurtu
- 1 student na Sveučilište u Aveiru
- 1 student na Ekonomski fakultet u Katowicama
- 1 student na Sveučilište u Wroclawu
- 1 student na Sveučilište u Augsburgu.

U akademskoj godini 2017.2018. na studentsku razmjenu na Fakultet preko Erasmus programa je došlo ukupno 12 studenata.

Kako bi se studentima osigurala pomoć u studiranju i što jednostavnijem savladavanju obveza i završetku studija, na Fakultetu je razvijen Mentorski sustav. Za svaku grupu studenata preddiplomskog i diplomskog studija imenovani su mentori (nastavno osoblje Fakulteta), kojima se studenti mogu javiti u vrijeme konzultacija. Od akademske godine 2017./2018. Uprava Fakulteta odlučila je omogućiti studentima mogućnost usmenog

razgovora o svim svojim pitanjima i problemima na sastanku s dekanom i prodekanima svaki prvi četvrtak u mjesecu u 12:00 sati u Vijećnici Fakulteta.

Početak akademske godine pojedini nastavnici i asistenti organiziraju dobrodošlicu novim studentima Fakulteta (brucošima) na način da organiziraju „Orijentacijski sat za brucoše“ u kojem studente upoznaju s prostorom Fakulteta, pojmovima vezanima uz studiranje te svim drugim informacijama koje će im olakšati početak studiranja. Osim toga, Studijske programe Fakultet približava i srednjoškolcima, kao i osobama izvan srednjoškolskog sustava putem Smotre Sveučilišta, Festivala znanosti i programa koji se odvijaju u suradnji sa srednjim školama (Kreativna riznica, Financijsko opismenjivanje, programi volontiranja i dr.).

Pojedini studenti u nastavni proces mogu se uključiti kao demonstratori na kolegijima. Njihova funkcija ogleda se u administrativnoj pomoći oko vođenja kolegija te pomoć nastavniku u izvedbi nastave pojedinih kolegija. Nastavnici studente uključuju u znanstveni rad kroz zajedničko pisanje znanstvenih radova, zajedničko sudjelovanje na Festivalu znanosti, konferencijama, popularizacijskom simpoziju i dr.

Mrežna stranica Fakulteta organizirana je na način da se na naslovnoj stranici nalaze sve obavijesti vezane uz rad Fakulteta i aktivnosti koje se na njemu provode te se one redovito ažuriraju. Stranica je koncipirana na način da se pretražuje pomoću padajućih izbornika i tražilice. Studentima je namijenjen izbornik STUDENTI koji sadrži podizbornike koji su studentima od posebnog interesa i značaja. Ovdje se nalaze informacije o rasporedu sati, stručnim službama, studomatu, mentorskom sustavu, iksicama, Erasmus programu, studentskim radovima i dr. Stranica je vrlo funkcionalna i usmjerena na korisnike jer omogućava jednostavno snalaženje pomoću izbornika, ali i tražilicu za brzo traženje željenih informacija. Također, stranica je dostupna za pretraživanje i na mobilnim uređajima. Svaki nastavnik u sklopu stranice Fakulteta ima izrađenu svoju osobnu stranicu s osobnim informacijama (životopis, kontakt), informacijama o suradnicima na kolegiju, terminima konzultacija, informacijama o kolegijima čiji je nositelj te o svojim znanstveno – istraživačkim aktivnostima. Svaki kolegij nalazi se na zasebnoj podstranici. Na stranicama pojedinih kolegija nalaze se vijesti, opis, izvedbeni plan, nastavni materijali te informacije o seminarima, vježbama, ispitima i kolokvijima. Osim mrežne stranice, Fakultet ima svoju stranicu na društvenoj mreži Facebook čime se prilagođava i približava studentima. Studentski zbor na istoimenoj društvenoj mreži svakoj generaciji studenata organizira grupe kako bi lakše dijelili informacije vezane uz studiranje.

Kako bi raspored sati i sve aktivnosti vezane uz njega bile preglednije i ažurnije, Fakultet koristi informacijski sustav Academio koji, između ostalog, omogućuje i evidenciju održane nastave te slanje obavijesti studentima od strane nastavnika. Academio sustav je, također, spojen s ISVU sustavom te je moguće preuzeti podatke (kolegije, nastavnike, studente...) upisane u određenoj akademskoj godini. Na ovaj

način, studenti na jednostavan način mogu pretražiti raspored i vidjeti kada i gdje se odvija nastava koju pohađaju.

Fakultet, odnosno pojedini nastavnici za svoje kolegije koriste sustave E-učenja. Za preddiplomske, diplomske i stručne studije koristi se sustav Loomen, a za doktorski studij Poduzetništvo i inovativnost sustav ICES. Loomen je sustav za učenje na daljinu u koji su implementirani *on-line* tečajevi koji su na raspolaganju korisnicima i koje korisnici sami kreiraju i mogu koristiti isključivo u obrazovne svrhe. Sustavu Loomen studenti lako pristupaju pomoću svojeg elektroničkog identiteta u sustavu AAI@EduHR. Uz navedene sustave, pojedini nastavnici za učenje na daljinu koriste Adobe Connect i slične alate. Sustavom E-učenja i drugim alatima omogućen je fleksibilan način učenja i poučavanja te je olakšano praćenje nastave izvanrednim i zaposlenim studentima, te onima koji iz određenih, opravdanih razloga ne mogu fizički pohađati nastavu.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Uređenje dnevnog boravka Fakulteta koji će studentima na Fakultetu omogućiti prostor za interaktivno druženje, razmjenu znanja i informacija vezano uz studentski život te timski rad i rješavanje timskih zadataka. Ovakav prostor je studentima potreban budući da se u čitaonici Knjižnice Fakulteta ne može komunicirati zbog potrebnog mira i tišine za rad
- Uređenje dnevnog boravka Fakulteta za nastavno osoblje u cilju unaprjeđenja komunikacije te dijeljenja informacija i znanja u neformalnom okruženju
- Formiranje sustavnog praćenja volonterskih aktivnosti i razvijanje programa volontiranja na Fakultetu (pojedinačni projekti vode evidenciju, ali ne postoji jedinstveni sustav koji isto radi na razini Fakulteta).

Standard 7: Upravljanje informacijama

---

izv.prof.dr.sc. Josipa Mijoč

„Visoka učilišta moraju osigurati prikupljanje, analizu i korištenje informacija relevantnih za djelotvorno upravljanje programima i drugim aktivnostima.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku implementiran je informacijski sustav visokih učilišta (ISVU). ISVU sustav usmjeren je studentima, nastavnicima i studijskim uredima Fakulteta. Studentima Ekonomskog fakulteta u Osijeku putem Studomata, koji je integralni dio ISVU-a, omogućeno je kontinuirano praćenje osobnog napretka tijekom studija, te primanje relevantnih informacija i/ili podataka. Nastavnicima je putem Nastavničkog portala omogućeno praćenje ključnih pokazatelja uspješnosti kolegija koje izvode, te uvid u evidenciju i podatke vezane uz ispitne rokove te završetak studija.

Ekonomski fakultet u Osijeku potiče svoje nastavnike na javno objavljivanje nastavnih materijala te ostalih resursa potrebnih za učenje. Nastavnici Ekonomskog fakulteta u Osijeku u velikoj mjeri koriste CarnetLoomen, sustav za online učenje. Putem ovog sustava nastavnici prate stupanj opterećenosti pojedinog studenta, njihovu uspješnost aktivnostima koji prate pojedini kolegij poput: seminarskih aktivnosti, projektnih zadataka, samostalnih zadataka te predstavlja platformu s dostupnim resursima za učenje. Osim toga, putem CarnetLoomena svaki kolegij ima mogućnost kreiranja forumskih rasprava čime studenti međusobno te studenti i predmetni nastavnici kontinuirano komuniciraju o nastavnim aktivnostima i zadacima.

U skladu sa Priručnikom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete, tijekom akademske godine, provode se interne evaluacije. Interne evaluacije usmjerene su prema analizi nastavnog procesa, organizacijskog procesa te administrativnog procesa Fakulteta. Namjera internih evaluacije jest nadzor, praćenje i unaprjeđenje kvalitete spomenutih segmenata Fakulteta. Internom evaluacijom studenti ocjenjuju predmetne nastavnike, kolegije te opterećenost i uspješnost na kolegiju, ali ocjenjuju i organizacijski proces Fakulteta kao i predstavnike Ureda s kojima kao studenti tijekom studija komuniciraju. Nastavnici kroz internu evaluaciju ocjenjuju organizacijski proces Fakulteta te sve Urede koji su dio ustrojbenih jedinica fakulteta.

Rezultati internih evaluacija te rezultati sveučilišne studentske ankete predmet su rasprave na Fakultetskom vijeću, dok ovisno o potrebi Dekan obavlja i individualni razgovor s pojedinim profesorima. Sumarno izvješće svake od provedenih internih evaluacija objavljuje se na mrežnim stranicama Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Uspješnost znanstveno-nastavne aktivnosti Fakulteta evaluira se kroz sljedeće pokazatelje: (re)akreditacijske procese, stjecanje dopusnica, te *webometrics*.

Povjerenstvo za unaprjeđenje kvalitete kontinuiranim radom i dvosmjernom komunikacijom s predstavnicima studenata radi na daljnjim unaprjeđenjima i osiguravanju kvalitete.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Povećati transparentnost kriterija za dodjelu nagrada studentima
- Unaprijediti internu evaluaciju kolegija i nastavnika Fakulteta kroz ugrađivanje istraživanja opterećenosti studenta na analiziranom kolegiju teostvarenim ishodima učenja kolegija
- Dodatno osigurati anonimnost studentske ankete (bez prisustva predmetnog nastavnika za vrijeme trajanja interne evaluacije, nastavnik evaluaciju ne najavljuje niti se obraća studentima)
- Kreirati sustav kojim bi se pratila zapošljivost te razvoj karijera studenata EFOS-a.

Standard 8: Informiranje javnosti

---

izv.prof.dr.sc. Josipa Mijoč

„Visoka učilišta moraju objavljivati informacije o svom radu pa tako i o studijskim programima koje izvode. Te informacije moraju biti jasne, točne, objektivne, važeće i lako dostupne.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Ekonomski fakultet u Osijeku javno objavljuje sve informacije vezane uz Fakultet (misija i vizija, povijest, članovi uprave, razine obrazovanja, organizacijske jedinice, osiguranje kvalitete i sl.). Upisi na Fakultet slijede nakon provedene Državne mature, a sve informacije za buduće korisnike dostupne su na mrežnom mjestu Fakulteta te na portalu Postani student.

Potencijalni i sadašnji studenti imaju mogućnost uvida na mrežno mjesto Ekonomskog fakulteta u Osijeku gdje su pojašnjene sve razine obrazovanja, predstavljeni nastavnici i djelatnici Fakulteta. Na mrežnom mjestu Fakulteta dostupne su informacije o svakom studijskom smjeru preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija, o izvedbenim planovima smjera i kolegija te opisom kolegija i nastavnika smjera. Za svakog nastavnika i svaki kolegij Fakulteta (obavezni i izborni) kreirana je zasebna mrežna stranica na kojoj se pronalaze informacije o ishodima učenja, nastavnom procesu kolegija te znanstvenim i stručnim aktivnostima nastavnika. Mrežna stranica Fakulteta donosi informacije o dodatnim usavršavanjima te izvannastavnim aktivnostima na koje se studenti Fakulteta mogu uključiti, ali i o studentskim praksama za koje se svake godine raspisuje natječaji. Osim za sveučilišni preddiplomski i diplomski studij mrežno sjedište donosi potpune informacije o stručnim studijima, poslijediplomskim studijima, doktorskim studijima kao i mogućnostima za cjeloživotno obrazovanje. Sve informacije mrežnog sjedišta Fakulteta ažuriraju se na dnevnoj bazi za što je zadužen Ured za informatički sustav obrade studija te svi nastavnici koji samostalno administriraju osobne stranice i stranice kolegija.

U cilju što bolje informiranosti studenata, ali i cjelokupnog osoblja te zainteresiranih strana na mrežnom sjedištu Fakulteta javno se objavljuju statuti, pravilnici, odluke te druge važne procedure (npr. Statut, Pravilnici, Odluke, procedure, upute, financijski izvještaji, planovi).

Svi ispitni rokovi javno su oglaseni kako na mrežnom mjestu Fakulteta, tako i na Studomatu, Nastavničkom portalu te aplikaciji ACADEMIO koju mogu pregledavati studenti i nastavnici korištenjem AAI@EduHr elektroničkog identiteta. Aplikacija ACADEMIO je alat za izradu rasporeda sati, rezervaciju dvorana, unosa evidencije održane nastave te slanje obavijesti studentima od strane nastavnika. Aplikacija je također spojena s ISVU sustavom te je moguće preuzeti podatke upisane u određenoj akademskoj godini. Pristup navedenoj web aplikaciji imaju svi djelatnici Fakulteta i studenti.

Javnosti su dostupne i kontinuirano ažurirane sve informacije vezane uz doprinos kvaliteti studiranja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku (znanstveni časopisi, projekti, konferencije, popularizacije znanosti i sl.).

Fakultet je prisutan na raznim društvenim mrežama, te se šira javnost informira o događanjima na Fakultetu putem raznih servisa za informiranje javnosti (radio, televizija, tiskovine, on-line portali, i sl.). Događanja se odnose na gostujuća predavanja, znanstvena događanja na Fakultetu, populariziranje znanosti, uspješnost studenata i nastavnika i sl.

Sve fakultetske službe i svi članovi Fakultetskog vijeća preuzimaju odgovornost za javno dostupne informacije vezane uz točnost i objektivnost informacija koje su oni objavili.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Osigurati veću medijsku vidljivost uspješnih projekata nastavnika i studenata Fakulteta
- Potaknuti veće uključivanje studenata u dodatne edukacije za vrijeme trajanja studija
- Pratiti i isticati uspješne karijere studenata koji su završili neki od studijskih programa Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Standard 9: Kontinuirano praćenje i periodička revizija programa

doc.dr.sc. Anamarija Delić

„Visoka učilišta moraju pratiti i periodički revidirati svoje programe kako bi se osiguralo da oni postižu postavljene ciljeve i ispunjavaju potrebe studenata i društva. Revizije bi trebale biti usmjerene na kontinuirano poboljšavanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili poduzimaju na temelju revizija treba obavijestiti sve dionike na koje se one odnose.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Sve odluke koje se donose na Ekonomskom fakultetu u Osijeku vezano uz praćenje i revidiranje programa usvaja Fakultetsko vijeće, u kojem, prema Statutu Fakulteta sudjeluju i predstavnici studenata, koji, na taj način, kao važan dionik svih promjena imaju mogućnost izraziti svoje stavove i mišljenja.

Pregled usvojenih praćenja i revidiranja studijskih programa prikazan je u nastavku.

Tablica 2. Odluke Fakultetskog vijeća za revidiranjem studijskih programa

Redni broj	Datum sastanka Fakultetskog vijeća i usvajanja odluke	Odluka Fakultetskog vijeća
1.	7.07.2017.	Usvajanje Izvedbenog plana nastave (red predavanja) za 1. godinu preddiplomskih sveučilišnih studija i sveučilišnih stručnih studija za akademsku godinu 2017./2018
2.	15.09.2017.	Usvajanje Izvedbenog plana nastave za 2017./2018. godinu Organiziranje nastave u akademskoj godini 2017./2018. u turnusima Program razlikovnih obveza za upis na poslijediplomske specijalističke studije na

		Ekonomskom fakultetu u Osijeku
3.	21.11.2017.	Odluka o izmjenama i dopunama Izvedbenog plana nastave u akademskoj godini 2017./2018. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku
4.	15.02.2018.	Odluka o izmjenama i dopunama Izvedbenog plana nastave u akademskoj godini 2017./2018. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

Svi diplomski programi su revidirani u postotku do 20% promjena koje su bile vezane uz uvođenje novih obveznih i/ili izbornih kolegija, osuvremenjivanja sadržaja u skladu s trendovima i promjenama u okruženju.

Analiza praćenja i revidiranja studijskih programa ukazuje da su izvršene izmjene donesene sukladno zakonskim aktima i pravilnicima, u cilju kontinuiranog poboljšavanja programa, a revidirani programi javno su dostupni i raspoloživi svim dionicima.

Preporuke za unaprjeđenje:

- Daljnje kontinuirano praćenje svih programa kao i revidiranje njihovog sadržaja u svjetlu najnovijih znanstvenih istraživanja u danoj disciplini
- Istražiti mogućnost kreiranja jedinstvenog preddiplomskog studija na razini Fakulteta.

Standard 10: Periodičko vanjsko osiguranje kvalitete

---

izv.prof.dr.sc. Mirela Alpeza

„Visoka učilišta moraju periodički prolaziti postupke vanjskog osiguravanja kvalitete u skladu s ESG-jem.“

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

Ekonomski fakultet u Osijeku teži postizanju izvrsnosti u kreiranju i prenošenju ekonomskih znanja i provedbi znanstveno-istraživačkog rada, sukladno Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja, zahtjevima norme ISO 9001, te normi ISO 22301.

Vanjsko osiguravanje kvalitete osigurava informacije kojima se potvrđuje kvaliteta rada Fakulteta, preispituje djelotvornost unutarnjeg osiguravanja kvalitete, ali i daju smjernice za unapređenje Fakulteta u svim aspektima djelovanja. Prilikom pripreme za postupak vanjskog osiguravanja kvalitete posebna pažnja Fakulteta usmjerena je na postizanje napretka u odnosu na prethodni postupak vanjskog vrednovanja. Postupci vanjskog osiguravanja kvalitete Ekonomskog fakulteta u Osijeku su provedeni, kako slijedi u nastavku:

- Reakreditacija cijele institucije, u ožujku 2011. godine, od strane Agencije za znanost i visoko obrazovanje
- Recertifikacija prema zahtjevima norme ISO 9001:2015 u srpnju 2016.
- Certifikacija prema normi ISO 22301 u lipnju 2016. godine
- Reakreditacija doktorskih studija Ekonomskog fakulteta u Osijeku (doktorski studij Menadžment i doktorski studij Poduzetništvo i inovativnost) od strane Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Rezultati provedbe ovih postupaka važne su smjernice Ekonomskom fakultetu u Osijeku pri kreiranju i unapređenju pretpostavki za suvremeno i kvalitetno obrazovanje u dobro opremljenom prostoru, s izdašnim informatičkim i knjižnim fondom, te kvalitetnim znanstveno - nastavnim osobljem.

Preporuke za unapređenje:

- Akreditacija Ekonomskog fakulteta u Osijeku od strane uglednih inozemnih akreditacijskih organizacija (npr. AACSB International - Association to Advance Collegiate Schools of Business ili EFMD – European Foundation for Management Development) u cilju jačanja međunarodne prepoznatljivosti i kvalitete nastavnih i znanstvenih aktivnosti Fakulteta.

Zaključak

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu sustava osiguravanja kvalitete Ekonomskog fakulteta u Osijeku u akademskoj godini 2017./2018. u razdoblju od ožujka do svibnja 2018. godine provelo je unutarnju prosudbu sustava kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Na temelju provedenog postupka unutarnje prosudbe Povjerenstvo je utvrdilo stanje sustava za osiguranje kvalitete na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, posebice njegovu usklađenost sa *Standardima i smjernicama za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja*.

Na temelju provedene unutarnje prosudbe Povjerenstvo je donijelo sljedeće zaključke:

Standard 1 – Ekonomski fakultet u Osijeku ima razvijenu politiku osiguravanja kvalitete koja je javno dostupna, te se provodi putem odgovarajućih struktura (Ureda za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete i Povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete) i procesa, uključujući pritom vanjske dionike.

Standard 2 – Ekonomski fakultet u Osijeku koristi unaprijed definirane postupke za izradu i odobravanje svojih studijskih programa koji uključuju definiranje ishoda učenja i ciljeva programa.

Standard 3 – Ekonomski fakultet u Osijeku kroz izvođenje svojih programa potiče studente na preuzimanje aktivne uloge u procesu učenja.

Standard 4 – Ekonomski fakultet u Osijeku dosljedno provodi unaprijed utvrđene i objavljene propise vezano uz sve faze studiranja – upis, napredovanje kroz studij, priznavanje i certificiranje.

Standard 5 – Ekonomski fakultet u Osijeku osigurava kompetentnost svojih nastavnika kroz transparentan i pravedan proces njihovog zapošljavanja i razvoja.

Standard 6 – Ekonomski fakultet u Osijeku osigurava potrebne resurse za učenje i podršku studentima.

Standard 7 – Ekonomski fakultet u Osijeku osigurava prikupljanje, analizu i korištenje informacija važnih za djelotvorno upravljanje programima i drugim aktivnostima Fakulteta.

Standard 8 – Ekonomski fakultet u Osijeku objavljuje informacije o svom radu. Informacije o aktivnostima Fakulteta su jasne, točne, objektivne, ažurne i lako dostupne.

Standard 9 – Ekonomski fakultet u Osijeku prati i revidira svoje programe. Revizije su usmjerene na poboljšanje programa, te ispunjavanje potreba studenata i društva u cjelini. O aktivnostima koje se poduzimaju na temelju revizija obavještavaju se svi dionici.

cjelini. O aktivnostima koje se poduzimaju na temelju revizija obavještavaju se svi dionici.

Standard 10 – Ekonomski fakultet u Osijeku periodički prolazi postupke vanjskog vrednovanja u cilju osiguravanja kvalitete sukladno *Standardima i smjernicama za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja*.

Članovi Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava osiguravanja kvalitete Ekonomskog fakulteta u Osijeku u akademskoj 2017./2018. godini:

izv.prof.dr.sc. Mirela Alpeza
prof.dr.sc. Ivana Barković Bojanić
izv.prof.dr.sc. Josipa Mijoč
izv.prof.dr.sc. Antun Biloš
doc.dr.sc. Anamarija Delić
doc.dr.sc. Ivana Fosić
Ana Zrnić, mag.oec.
Mirna Gelo
Kristina Čubela

izv.prof.dr.sc. Mirela Alpeza, predsjednica Povjerenstva

